

Nr 179

Av herrar Nyman och Wallmark, om ökat stöd till enskilda företagsskolor.

(Lika lydande med motion nr 344 i Andra kammaren)

I statsutskottets utlåtande nr 195/1968 ang. det frivilliga skolväsendet godkändes de i prop. 140/1968 framställda yrkandena bl. a. om den framtida yrkesutbildningen som en integrerad del av gymnasiet. Med anledning av motionerna I:1004 och I:1009 samt II:1275 gjorde utskottet ett allmänt konstaterande att samhället måste ha ett betydande ansvar för färdigutbildningen.

Det principuttalande som gjorts med anledning av yrkesskolan och dess integrering i gymnasiet får praktiska konsekvenser för företagens skolor. Skolöverstyrelsen redovisar att antalet elever i samtliga enskilda yrkesskolor var 9 483 i heltidskurser och 14 970 i deltidskurser under hösten 1967.

Frågan är hur det skall gå med dessa enskilda skolor. I väntan på principbeslut om yrkesskolan har redan ett antal företag upphört med sin yrkeskolverksamhet. Inom verkstadsbranschen, där vi har de flesta yrkesskolorna, har under de senaste två åren minst 6 skolor lagts ner eller överförs till kommunala yrkesskolan. F. n. diskuteras nedläggning av ytterligare 2 skolor. Anledningen är dels osäkerheten inför framtiden ifall dessa skolor kan räkna med statligt stöd i fortsättningen och om rekryteringen kan bli tillfredsställande, dels ekonomiska skäl, enär sådan utbildning för företagen ofta blir relativt kostsam. De statliga bidragen täcker nämligen endast ca 1/4 av kostnaderna.

I statsverkspropositionen har föredraganden gjort följande uttalande om enskilda skolor:

Enskilda externatgymnasier fyller numera knappast något utbildningsbehov, som inte kan tillgodoses inom det allmänna skolväsendet. Samma förhållande föreligger sannolikt beträffande vissa av de enskilda yrkesskolorna. Beträffande en del av den utbildning som meddelas vid sådana skolor kan hävdas, att den inte utgör något egentligt tillskott i fråga om utbildningskapacitet och resurser utan snarare leder till en splittring av utbildningsverksamheten. Med hänsyn härtill och till den fortsatta utbyggnaden av den kommunala ungdoms- och vuxenutbildningen är det angeläget att vid prövning av fråga om statsbidrag till enskild yrkesskola i varje särskilt fall bedöma om den ifrågakvarande verksamheten fortfarande fyller ett sådant behov att statsbidrag bör utgå.

Vi kan inte dela föredragandens uppfattning främst då det gäller företagskolorna men även det generella omdömet om enskilda externatgymnasier och det utbildningsbehov de fyller. Har näringslivet och samhället just nu råd att undvara företagskolor och enskilda gymnasieskolor? Vore det icke värdefullt om de åtminstone kunde fortsätta till det nya utbildningssystemet börjat fungera tillfredsställande med sin 2-åriga yrkesutbildningsgren och tills frågan om färdigutbildning funnit sin form? Borde det inte i dag ligga i samhällets intresse att i stället stimulera företagen och enskilda till att fortsätta med privata skolor tills hela skolsystemet fungerar efter riktlinjerna? I stället får de nu veta att de i många fall är obehövliga.

Det statliga bidraget till s. k. B-skolor, enskilda företagskolor, har under hela 60-talet legat stilla, trots att skolöverstyrelsen i början av decenniet velat höja anslaget så att det följde med kostnadsutvecklingen. Så har emellertid icke skett. Vi anser att en höjning av anslaget just nu är behövlig för att stimulera företagen att icke lägga ner verksamheten med de konsekvenser det kan ha för näringslivet och produktionen.

Med åberopande av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att frågan om ökat stöd till B-skolor under ett övergångsskede utredes av yrkesskolberedningens särskilda grupp för samverkan mellan samhälle och företag och att förslag därom förelägges höstrikdagen 1969.

Stockholm den 23 januari 1969

Sven Nyman (fp)

Gunnar Wallmark (m)
